

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/84731,Melanowski-Leo.html>
2023-12-04, 07:09

Melanowski Leo

MELANOWSKI Leo (Leon) (1 IV 1860, Warszawa – 12 X 1932, Cleveland, stan Ohio, USA), konstruktor samochodowy. Według niektórych źródeł przyszedł na świat w rodzinie polskich emigrantów we Francji, w dokumentach jednak deklarował Warszawę jako miejsce urodzenia.

Doświadczenie zawodowe zdobył we Francji. Praktykował m.in. w zakładach A. Clémenta oraz Panhard et Lavassor. W poł. lat 90. XIX w. został wysłany przez jedną z francuskich firm samochodowych do USA, gdzie zawarł w znajomość z niektórymi pionierami amerykańskiego przemysłu motoryzacyjnego. W końcu XIX w. ponownie przyjechał do Ameryki sprowadzony przez A. Wintona, który zlecił mu zaprojektowanie modelu samochodu w układzie *dos-à-dos* z nową jednostką napędową. Był to pierwszy samochód w USA wyposażony w silnik w układzie pionowym ze zintegrowanym blokiem cylindrów. Podczas pobytu w Stanach Zjednoczonych M. pracował również m.in. w zakładach A. Malcomsona w Detroit. W tym okresie zetknął się też z H. Fordem. Popierał jego koncepcję samochodu taniego, produkowanego masowo. Niepotwierdzona relacja głosi, że M., mający wysoką pozycję w firmie Wintona i zafascynowany pomysłami początkującego wówczas Forda, usiłował bezskutecznie nakłonić swojego pracodawcę, by ten zatrudnił młodego inżyniera w swoim zakładzie.

W kolejnych latach M. wielokrotnie podróżował między Europą a USA, podejmując pracę jako inżynier konsultant m.in. w De Dion-Bouton we Francji czy White w USA. Samodzielnie zaprojektował kilka modeli samochodów, m.in. dla Dragon Automobile Co. w 1906 i dla Aerocar Co. w 1907. Obie maszyny charakteryzowały się dobrymi parametrami. Projektując maszynę Dragon M. dążył do realizacji idei samochodu dostępnego. Przy cenie 2000 dolarów, był to wówczas najtańszy pojazd tej klasy na rynku. Osiągnięto to

m.in. dzięki zastosowaniu elementów typowych, stosowanych w innych modelach. Oprócz pracy projektowej i wynalazczej M. uczestniczył również w wyścigach samochodowych.

Uzyskał kilkanaście patentów we Francji, USA i Kanadzie. Dotyczyły one przede wszystkim zagadnień przeniesienia napędu (m.in. konstrukcji przekładni planetarnej) oraz budowy i funkcjonowania mostu tylnego. W 1919 M. założył LM Axle Co., która zajmowała się produkcją osi i układów napędowych do samochodów ciężarowych. W kolejnych latach uwikłał się w kilka rozpraw sądowych dotyczących naruszenia praw patentowych. W 1927 jego firma zbankrutowała.

Po upadku firmy i kosztownym procesie rozwodowym trafił do schroniska prowadzonego przez Siostry Miłosierdzia w Cleveland, gdzie zmarł.

M. deklarował znajomość języka polskiego i przyznawał się do narodowości polskiej. W 1924 uzyskał obywatelstwo amerykańskie.

W.H. Auburn, M.R. Auburn: *This Cleveland of Ours*, Chicago 1933; M. Haiman: *Nauka polska w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej*, Chicago 1936; *Leo Melanowski*, „Automotive Industries” 22 X 1932; *Melanowski Dead. Early Auto Genius*, „New York Times” 14 X 1932.

Sławomir Łotysz

[Poprzedni](#)
[Następny](#)